

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Limity fikce zápisu údajů do veřejného rejstříku

Pakliže ze závěru judikatury vyplývá, že se fikce zápisu podle § 98 rejstříkového zákona neuplatí v případě, že je dán důvod pro odmítnutí návrhu podle § 86 písm. a) rejstříkového zákona, je na místě tyto závěry aplikovat per analogiam legis i na jiné důvody pro odmítnutí návrhu podle § 86 rejstříkového zákona.

Obecný výklad k rejstříku

Institut veřejného rejstříku byl implementován do právního řádu České republiky zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník. Konkrétně lze hovořit o ust. § 120 a násl. obč. zákoníku. Občanský zákoník však tento institut explicitně nedefinuje ani neupravuje. Tuto agendu tak ponechává v gesci specifického veřejnoprávního předpisu, a sice zákona č. [304/2013](#) Sb., o evidenci právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů. (dále pouze „**rejstříková zákon**“).

Veřejný rejstřík funguje jako univerzální registr právnických osob podle soukromého práva a některých osob fyzických, včetně těch entit, jejichž informace nebo údaje o nich nebyly dříve veřejnosti zpřístupněny. Rejstříkový zákon taxativně vyjmenovává a upravuje následující druhy rejstříků:

- spolkový rejstřík,
- nadační rejstřík,
- rejstřík ústavů,
- rejstřík společenství vlastníků jednotek,
- obchodní rejstřík a
- rejstřík obecně prospěšných společností.[\[1\]](#)

Účelem veřejného rejstříku je zjednodušeně zveřejňování informací o vybraných subjektech široké, zainteresované veřejnosti. Zápisy údajů do veřejného rejstříku se provádějí na podkladě návrhů, pro které zákon stanoví obligatorní formulářovou formu.[\[2\]](#) „Návrh, který není podán na požadovaném formuláři, je vadný, nicméně tuto vadu lze odstranit.“ [\[3\]](#) Návrh na zápis musí být doložen listinami o skutečnostech, které mají být do veřejného rejstříku zapsány, a listinami, které se zakládají do sbírky listin v souvislosti s tímto zápisem. Návrh na zápis se podává a zápis ve veřejném rejstříku se provádí v českém jazyce. Návrh na zápis lze podat v listinné nebo elektronické podobě. Podpis na návrhu na zápis v listinné podobě musí být úředně ověřen.[\[4\]](#)

Řízení o zápisu

Zákonodárce stanovil, že za agendu veřejného rejstříku bude odpovědná justice, a to konkrétně krajské soudy.[\[5\]](#) Tím, že je rejstříková problematika svěřena soudům, je ohledně zápisů údajů do veřejného rejstříku vedeno soudní řízení. Řízení je možné zahájit jak na návrh, tak bez návrhu, a to v případě, že má být dosažena shoda mezi zápisem skutečnosti a skutečným stavem.[\[6\]](#) Návrh na zápis údajů je oprávněna podat výhradně osoba v zákoně uvedená. Návrh musí být podán bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti.[\[7\]](#) Rejstříkový soud následně o podaném návrhu rozhoduje, pakliže se nejedná o situaci, kdy se zápis provede bez rozhodnutí soudu, když do

úvahy přichází následující varianty:

- soud usnesením návrh odmítne podle § 86 rejstříkového zákona;
- soud usnesením vyzve k odstranění vad návrhu nebo doplnění listin podle § 88 rejstříkového zákona;
- soud usnesením návrh po přezkoumání podle § 90 rejstříkového zákona v případě, že jej neodmítl podle § 86 rejstříkového zákona zamítne z důvodu nesplnění podmínek zápisu;
- soud usnesením rozhodne o zápisu podle § 93 rejstříkového zákona, pakliže není dán důvod pro odmítnutí či zamítnutí návrhu.

Rejstříkový zákon stanoví soudům krátkou lhůtu pro rozhodování o návrzích, a to v délce 5 dnů. Po uplynutí této lhůty nastává podle ust. § 98 právní fikce zápisu údaje. Toto ustanovení konkrétně stanoví, že *neprovede-li rejstříkový soud zápis ani o návrhu nerozhodne ve lhůtě uvedené v § 96 odst. 1, považuje se navrhovaný zápis za provedený dnem následujícím po uplynutí této lhůty; to neplatí, byl-li před uplynutím této lhůty návrh vzat účinně zpět. Rejstříkový soud promítne zápis do 2 pracovních dnů ode dne, kdy se takový zápis považuje podle odstavce 1 za provedený.*

Počátek běhu pětidenní lhůty však není vždy totožný, resp. běh lhůty může být narušen. Počátkem běhu této lhůty bude z pravidla podání návrhu, jež je opatřen kolkovými známkami, anebo až následným zaplacením soudního poplatku.^[8] Pakliže však na straně soudu vyvstane potřeba učinit jiná opatření (vyzvat navrhovatele k odstranění vad, vyčkat na doručení překladu listin do českého jazyka apod.) či vydá-li soud rozhodnutí, které mu brání pokračovat v řízení (přerušil-li řízení nebo rozhoduje-li o místní příslušnosti) začne běžet pětidenní lhůta znovu ode dne odpadnutí překážky.^[9]

Fikce zápisu

Výše bylo již krátce pojednáno o fikci zápisu údaje do rejstříku podle ust. § 98 rejstříkového zákona. Tato norma má za cíl reagovat na situace, kdy rejstříkový soud porušil svou povinnost rozhodnout o návrhu ve stanovené lhůtě.^[10] Pakliže fikce zápisu po uplynutí předepsané lhůty nastane, je soud povinen zápis promítnout do dvou pracovních dnů ode dne, kdy se zápis považuje za provedený.^[11]

Charakter a smysl normy byl soudy opakovaně vykládán. Nejvyššího soudu se ve věci 27 Cdo 2250/2020 o fikci zápisu vyjadřuje následovně:

*„Smyslem a účelem zákonného pravidla, které zakládá fikci zápisu v případech, kdy rejstříkový soud ve lhůtě pěti pracovních dnů neprovedl zápis nebo o návrhu na zápis nerozhodl (podle § 96 odst. 1 z. v. r.), je především urychlit provedení zápisu navrhovaných skutečností tam, kde není reakce rejstříkového soudu dostatečně pružná a kde by k zápisu navrhovaných skutečností tak jako tak došlo. **Zákonodárce tedy (při proporčním poměřování) upřednostnil rychlost zápisu navrhovaných skutečností před důslednou kontrolou jejich správnosti (ve smyslu shody k zápisu navržených údajů se skutečným stavem).** V důsledku toho tak může nastat i fikce zápisu údajů, které neodpovídají skutečnému stavu. To se ostatně podává z již citovaných závěrů R 84/2020. Přesto nelze pominout, že základním smyslem fikce zápisu je – jak již bylo řečeno – urychlit provedení zápisu především v případech, v nichž by k zápisu dříve nebo později (ať už jeho provedením nebo v důsledku rozhodnutí rejstříkového soudu) došlo.“* (srov. také

S ohledem na výklad výše měla za normálních okolností nastat fikce zápisu, jelikož lhůta podle § 96 odst. 1 rejstříkového zákona již uběhla. Fikce zápisu se ve vztahu k předmětnému návrhu podle našeho názoru neuplatní, jelikož byly dány důvody pro jeho odmítnutí podle § 86 písm. a) a písm. e) rejstříkového zákona.

Nejvyššího soudu se ve věci 27 Cdo 2250/2020 zabýval právě výkladem ust. § 98 zákona a došel k

následujícímu závěru:

„smyslem fikce zápisu je urychlit provedení zápisu především v případech, v nichž by k zápisu do veřejného rejstříku dříve nebo později (ať už jeho provedením nebo v důsledku rozhodnutí rejstříkového soudu) došlo. Proto nelze přijmout výklad, podle něhož by se pravidla § 98 VeřRej uplatnila i v případech návrhů podaných osobami, které k návrhu na zápis navrhovaných skutečností nejsou oprávněny – tedy návrhů, které mají být odmítnuty podle § 86 písm. a) z. v. r.[...]

Je tedy zjevné, že podá-li návrh na zápis do veřejného rejstříku osoba, jíž procesní legitimace nesvědčí (svědčit nemůže), nezačne (nikdy) běžet lhůta podle § 96 z. v. r. (i kdyby ji soud vyzval, tato osoba nemůže nikdy doložit listiny, jimiž by svou legitimaci prokázala a od jejichž doložení by se běh lhůty podle § 96 z. v. r. mohl spustit), a proto nemůže dojít ani k tomu, že by jejím marným uplynutím nastoupila fikce zápisu podle § 98 odst. 1 z. v. r.“

Pakliže tedy judikatura stanoví neuplatnění fikce zápisu podle § 98 zákona ve vztahu k jednomu z důvodů pro odmítnutí návrhu (§ 86 písm. a) zákona), je na místě per analogiam legis, aby byl postup nastíněný ve výše citovaném rozhodnutí uplatněn i v případě, že je dán jiný důvod pro odmítnutí návrhu podle § 86. Nejvyšší soud ve výše citovaném rozhodnutí formuluje jasná závěr, že **„smyslem fikce zápisu je urychlit provedení zápisu především v případech, v nichž by k zápisu do veřejného rejstříku dříve nebo později“.**

Fikce zápisu tedy nemá sloužit případům, kde existují pochybnosti o správnosti či pravosti listin, podpisů či jiných skutečností. **Postup podle § 98 zákona nemůže být legitimačním prostředkem pro podvodná spekulativní jednání. Pakliže by při náležitém postupu soud s dodržением lhůty podle § 96 rejstříkového zákona došlo k odmítnutí návrhu, nelze podle našeho názoru**

Obrana proti zápisu fikcí

Pokud však soud zápis na podkladě fikce zápisu do rejstříku promítne, existuje proti takovému postupu specifická forma obrany. Podle ust. § 101 rejstříkového zákona platí, že *zapsaná osoba a osoby, které se podle jiného zákona zapisují do veřejného rejstříku v rámci zápisu zapsané osoby, se mohou do 1 měsíce od zápisu návrhem domáhat u rejstříkového soudu výmazu nebo změny zápisu provedeného podle § 98; zmeškání této lhůty nelze prominout.*

Osobám, kterým právo domáhat se nápravy vedle zapsané osoby svědčí, jsou například členové statutárních či kontrolních orgánů, společníci osobních společností a společnosti s ručením omezeným, jediný akcionář, prokuristé, likvidátoři, správci konkursní podstaty. Právo těchto osob je však omezeno v tom směru, že se tyto mohou domáhat pouze výmazu nesprávně zapsaného údaje anebo jeho změny ve stav správný. Nový zápis nemůže být předmětem tohoto postupu.[\[12\]](#)

Toto ustanovení však dopadá pouze na případy, kdy k zápisu údajů došlo výhradně na základě fikce podle § 98, což dovedl Vrchní soud v Praze svým usnesením ze dne 23. 8. 2023, sp. zn. 14 Cmo 140/2023:

Odstavec první § 101 VeřRej dopadá na situace, kdy důsledkem fikce zápisu do veřejného rejstříku provedeného podle § 98 odst. 1 VeřRej nastane situace, že zápis údajů neodpovídá skutečnému stavu. Přiznává tak osobám takovým zápisem dotčeným právo domáhat se (zjednání) nápravy, přičemž primárním předpokladem pro jeho aplikaci je fikce zápisu do veřejného rejstříku provedeného dle § 98 odst. 1 VeřRej.

JUDr. David Řezníček, LL.M., Ph.D.,
advokát

Mgr. Jakub Souhrada

REZNICEK & CO.

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

Krajinská 281/44
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247
e-mail: reznicek@reznicek.com

[1] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 1

[2] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 18

[3] HAVEL, Bohumil. § 18 [Povinný formulář]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, ISBN 978-80-7400-285-4.

[4] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 18-24

[5] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 75

[6] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 78

[7] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 11

[8] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 97

[9] Usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7 Cmo 56/2017, ze dne 27. 6. 2019

[10] ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 98 [Fikce zápisu]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 349.

[11] Zákon č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, § 98

[12] ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 101 [Obrana proti fikci zápisu]. In: DĚDIČ, Jan, HAVEL, Bohumil, JINDŘICH, Miloslav, ŠTENGLOVÁ, Ivana a kol. Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 351.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)